

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárasi Gazdaszövetség

ELŐFIZETESI ÁP:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:
BALKANYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felelős szerkesztő: **DR. CZIFRAK JÁNOS.**
Főmunkatárs: **STERN HUGÓ.**

Kiadó:
A Vendéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petitos egyszerű hirdetésnél 20 fillér. többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyitlír sora 50 fillér.

A háboru gazdasági okai.

Bármily szigoruan is bíráljuk el Anglia politikáját, lehetetlen, hogy annak egyik alapvonását helyesnek ne ítéljük. Anglia külpolitikája minden más nemzetet messze megelőzve, évszázadok óta egyetlen cél szolgálatában áll: az ipar, a kereskedelem és gazdagság emelésének jegyében törekedtek Angliát mindenkor és minden körülmények közt hatalmasabbá tenni. Ezzel szemben a többi államok különösen régebben, de egész a legutóbbi időkig is. nemzeti, terrorális vagy presztizs kérdésekből kifolyólag kezdtek háborukat.

E nagy cél érdekében, Anglia még az eszközökben sem válogatós. Újra meg újra megismétli a régi játékok, amelynek az volt az ármányos célja, hogy a tengeren vagy a világkereskedelemben felbukkanó új vetélyársait idegen országokkal háboruba sodorja. Így tett volt Spanyolországgal, Németalfölddel, a régi német császársággal, Franciaországgal és Oroszországgal és ez a szándék vezette azt a bekerítési politikát is, melyet most Németország és — az alig meglevő politikai surlódási pontok dacára, — Ausztria-Magyarország ellen is diadalra akar juttatni.

Az okok nyilvánvalók. Anglia rossz szemmel nézi a német flotta nagyobbodását, a németek gyarmatbirtokainak megnövekedését és kereskedelmének versenyét a világcipiacon. Ipari szempontból leginkább az érdekkel bennünket, hogy Angliának abbéli aggodalma, hogy Németország elnyomja a világcipiacon, bir-e alappal és mennyiben? A kereskedelmi mérlegnek a kivitelre vonatkozó számadatai e tekintetben kellő felvilágosítással szolgálnak.

Az 1898-tól 1913-ig terjedő időszakban Németország összes kivitele 169 százalékkal emelkedést mutat, míg Angliáé ugyanazon idő alatt 1248 százalékokat. A cserekereskedelemben ugyanekkor Anglia bevitele Németországba 80 százalékkal nagyobodott, Németországé Angliába pedig 94 százalékkal. Látható, hogy az eltérések épen nem jelentéktelenek, de mégsem elég nagyok ahhoz, hogy Anglia világkereskedelmét komolyan fenyegethessék, mert éppen ennek az állítólagos elnyomásnak idején Anglia kivitele több mint megkétszereződött. Németországnak ez a kiviteli terjeszkedése tulnyomólag annak a szorgalomnak eredménye, melylyel a világkereskedelem fejlesztésében résztvett és csak csekély részben történt Anglia rovására, annál inkább, mert Németország kiviteli többletének tekintélyes része oly vidékekkel való

kereskedésből származik, melyek Anglia kiviteli körén kívül esnek.

Anglia természetsen ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedik, hogy ez a gazdasági defenzívája, — amelylyel e téren is a támadást akarja a védelem legjobb eszközüvé megtenni, — nemcsak eddigi kiviteli körének megvédésére szorítkozik, hanem az egész világkereskedelmet monopoliumnak tekintve, minden területre, a melyet az angol kereskedelem ma még nem tart a kezében, de ki kétékedhetik abban, hogy a jövőben megszerzheti magának? El kell ismerni azonban, hogy Németország, a fent említett időszakot közvetlen megelőző években alkotta csak meg pozícióját a világcipiacon. De senki sem vitathatja már el, hogy ez mindenképen arányban áll lakosságának számával és kulturájával, továbbá földrajzi fekvésével, nyersanyag termelésével, világpolitikai szerepével és általában versenyképességével.

Németország kereskedelmének ez a rohamos fejlődési időszaka nem mehetett végbe anélkül, hogy átmenetileg ne sértse Anglia érdekeit, ezt eltagadni nem lehet. A német kivitel ez idő alatt, körülbelül 1888-tól 1897-ig 18.7 százalékkal nagyobodott, míg Angliáé 6.2 százalékkal esett. Érdekes, hogy Anglia ellenséges hangulata mégsem ez időben erősödött meg, hanem sokkal később vált csak általánossá oly időben, mikor Anglia már kiküszöbölte a csorbát, kereskedelme ekkor, az 1906. és 1907. évek kivételével, melyekben a német külkereskedelem is visszaesést mutat, — már újra állandó emelkedésben van és szépen lendül előre.

Mindezek dacára megállapítható, hogy Németország ipari tekintetben valóban fölényben van Angliával szemben. Ez állítás okait mindkét részen megtaláljuk. Németország a maga világkereskedelmi helyzetét ugyan hadserege és flottája támogatásával, valamint gyarmatbirtokaira támaszkodva szerezte meg, de semmiesetre sem katonai erővel, hanem a szellem és ész erejével, a német tudomány és különösen a német műszaki tudás vívmányaiával s a német kereskedőosztály komoly nagystíluságával. Németország nagyoknak mutatkozott ipari és kereskedelmi üzemenek kiváló megkonstruálásával.

Angliára nagy veszteségek várnak e háboruban, aminthogy már eddig is nem csekély a károsodása. Angliának, — amely kénytelen ipari termelésének kétharmadát exportálni, gabona szükségletének kilenc-tizenegyedrészt pedig külföldről behozni — külkereskedelmi forgalma a háboru első négy hónapja alatt 2.7 milliárd márkát tett

kí, amiből azonban csak másfél milliárd márka esik a kivitelre. Eltekintve az óriási háborus költségektől, a híres angol flotta veszteségei és tekintélyének megcsorbulása is felbecsülhetetlen károsodása Angliának. Ami azonban a legérzékenyebben kell hogy sújtsa Angliát, az nemzetközi presztizsének lezülése.

Anglia az ipar e világháborujában erkölcsileg már is elvesztette a csatát és nem lehet kétség az iránt, hogy a német ipar és kereskedelem komoly szakszerűségével, becstelenséggel és mélyeséges tudásával a jövőben is meg fogja őrizni az élethez és a fejlődéshez való jogát. Erről most már a kettős szövetség fejevői kezkeskednek, amelyeknek feladata lesz, a békekötésnél garanciákat szerezni az iránt, hogy Anglia végre letegyen az európai békebontó szerepéről és véget vessen a régi ármányos játéknak. Ebben a törekvésben egész Európának mellénk kell állnia.

Városi gyűlés.

Február hó 19-én tartotta Muraszombat községi képviselőtestülete az évi III-ik közgyűlést, melynek tárgysorozata a következő volt: 1. Az árvíz veszedelem esetén a közmunkaerő felhasználása és a munkálatok vezetésére egyik képviselőtestületi tag kijelölése. 2. A városi hidmérleg beszerzése. 3. A világtitási kérdés végleges rendezése. 4. A polgári iskola építkezési ügyében az építkezési fejezetének biztosítása tárgyában határozathozatal.

A közgyűlés szakatlanul népes volt és a képviselőtestületi tagok a hadbavonulást kivételével — kiknek helyébe a póttagok hivatnak be — majd teljes számban megjelentek. Horváth László előadó körjegyző a tárgysorozatot ismertetve és a képviselőtestület az előadói javaslat alapján: 1. Ratkol Tivadart bizta meg árvíz veszély esetén a munkálatok vezetésével.

2. A második tárgynál előadó hivatkozott arra, hogy a községnek minden alkalmat meg kell ragadnia, hogy a közjóvedelmeket fokozza, annak egyik tényezője lenne, ha a város a hidmérleget beszerzése és saját kezelésébe venné át, annyival is inkább, mert a jelenlegi hidmérleg megbízhatatlan mit konkrét esetekkel igazol és ahhoz nem kellene külön kezelőt tartani, hanem a rendőrleltszám emelése ugys elkerülhetlen, így a rendőr volna a hidmérleg kezelésével megbízható.

A képviselőtestület többek felszólalása után e tárgyban véglegesen nem döntött, egyedül azon közbevető határozatot hozta, hogy a jelenlegi hidmérleg kezelő felhívassék, hajlandó-e a legrövidebb záros határidőn belül teljesen új hidmérleget felállíttatni, azt hitelesíttetni és minő feltételek alatt a forgalomnak át adni? Nevezett válasza

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását,

Köhögés

rekedség,
elnyálkásodás,
hurut és görcsös
köhögés ellen.

MILLIÓK

hasznádják a Kaiser-féle Mell-Karamel-
lák három fenyővel. **6100** közj. hit.
bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól
igazolja biztos hatásukat.

Kellemes ízű csukorkák **csomagonként 20
és 40 fillér, dobozban 60 fillérért**
kapható Muraszombathban **Dr. Bölcs Gyula**
gyógyszertárában.

**A vasúthoz járó
ut világitási**

ügye — sajnós — még
máig sincs megoldva,
de azért Ön pompásan
világitathat, ha vesz egy
"Heliophor Gold-Export"
jól világító villamos

zseblámpát!

Vakító fényt adó zseblámpák a
legtartósabb s lelegegansabb kiví-
telben! **Alkatrészek egyenkint
is kaphatók.** A legjobbnak elis-
mert a "Heliophor" elemek leg-
olcsóbb árban elárúsítása:

Balkányi Ernőnél Muraszombath.

! UJ KIADÁS !**≡ VASVÁRMEGYE ≡
≡ LEIRÁSA ≡**

népszerű füzetecske iskolai és magán célra,
a vármegye több iskola III. osztályába
bevezetett tantárgya. **Ára 20 fillér.** Kap-
ható **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papir-
kereskedésében, Muraszombathban.

**VIGYÁZZON
egészségére!**

Megbízható és jóminőségű nikotinmentes
cigaretta-hüvelyeket
csakis **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papirkereskedé-
sében Muraszombathban szerezhet be.

BUDAPEST és **KIS ÚJSÁG**
apróhirdetési levelezőlapok kaphatók
Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombath.

NAGY RAKTAR
órák, ékszerel.
és
látszerekben.
Javitások
e szakmában olcsón
és pontosan
eszközöltekné.

PLACSEK VENCEL
órák és aranyműves Muraszombath
az ág. evangélikus templom szomszédságában!

Horgony-thymol-kenőcs.
Könnyebb ártólásoknál, nyitott és égési
sebeknél. Adag: kor. — 20.

Horgony-Liniment. Capelol
compos.
a **Horgony-Pain-Expeller pótléka.**
Fájdalommentes bőrreljárás hűléseknél, rheumánál,
köszvényéknél stb.
Üvege: kor. — 20, 1.40, 2.—.

Horgony-vas-albumin-festvény.
Verszegényégnél és sápkóránál.
Üvege: kor. 1.40.

Kapható a legjobb gyógyszerárban vagy követ-
lenül beszerezhető
**Dr. Richter „Az arany szerszámhoz”, című, gyóg-
szertárbanál, Irigly 1. Elszállásoltára 5.**

Előfizetők ingyenes
hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetők ingyenes
hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-,
liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg-
és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő
raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos.

ANTAUER FERENCZ uri és női cipész-
mester Közép-utca.

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefánt“-hoz.

BITIERMANN TIVADAR borbély és fodrász.

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPPOT MIKLÓS férfi- és női cipész,

DITTRICH GUSZTÁV bádgos, vizsgazolt
acetylen gázszerelő.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

ERNST SÁNDOR kalapos-mester.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-,
liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg
és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JOZSEF épület- és butorasztalos.
Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatárúház. Legolcsóbb be-
vásárlási forrás. Fő-utca.

HEIMER IGNÁC deszka-, faszén-, mész-,
cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecskavágó
gépek árusítása

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész,
cement és eternit pala árusítás.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár
varrógép-, kerékpár és mindennemű gazda-
sági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

POSZTL JÁNOS órák és ékszerész.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős.

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJOS épület- és műlakatos,
kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely.
Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

SCHÖCK SAMU cim- és szoba festő.

TURK JÓZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

WOLFARTH LAJOS ép. mérnök Mező-utca.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester
Szombathely.

DOMJÁN ISTVÁN vendéglős Vasnyires.

GOLOUB ISTVÁN kereskedő Alsómorác.

GROSZ SAMU vendéglős Urdomb.

GROSZ MÓR vegyeskereskedő Felsőlendva.

GENUR KÁROLY vendéglős Felsőlendva.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Köhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Sip-u. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

KÜHÁR JÓZSEF vas- és fűszerkereskedése

Felsőlendva.

MOLNÁR ZSIGMOND „Emke Kávéház,”

Komárom.

OBÁL JENŐ gőzmalom tulajdonos Perestő.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

PRESZLER VICTOR „Hungária Kávéház”

Komárom.

SÁVEL JÁNOS vendéglős Kisszombath.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Köhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sürüház.

SOMMER JÓZSEF vendéglős Felsőlendva.

TITÁN ISTVÁN vendéglős Radkersburg.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.

VLAJ FERENCZ vendéglős Rónafő.

VOGLER JÓZSEF savanyúvíz tulajdonos

Bad Radein.

ZRINSZKY ISTVÁN gépkovács Alsómorác.